



AUCH DANN, WENN WIR LICHT SPAREN

chiar și atunci când facem economie de lumină

Liana Mânzat

aus dem Rumänischen, mit der Mitarbeit von

Heidrun König

TEXT

revista respiro

archives équivalences

2005



EDITION: **ADRIAN REZUȘ** (The Netherlands) (ed.)
© 2005 LIANA MĂNZAT (Stuttgart, Germany) [TEXT & TRANSLATION]
© 2005 HEIDRUN KÖNIG (Greifswald, Germany) [TRANSLATION]
© 2005 CHRIS BALTHES (Sibiu / Hermannstadt, Romania) [GRAPHICS]
© 2005 **REVISTA RESPIRO** [ISSN 1538–4330] [PRESENT EDITION]
© 2005 **ÉQUIVALENCES** [PDF \LaTeX – HYPERSCREEN]

**This electronic edition is a *non-profit* publication
produced by PDF \TeX 14.H &
created by \LaTeX 2 ϵ with HYPERREF & HYPERSCREEN**

PDF \TeX 14.H © 2001 HÀN THÉ THÀNH
 \LaTeX 2 ϵ © 1993–2001 THE \LaTeX 3 PROJECT TEAM *et al.*
HYPERREF © 1995–2001 SEBASTIAN RAHTZ
HYPERSCREEN © 2001–2002 ADRIAN REZUȘ [based on PDFSCREEN]
PDFSCREEN © 1999–2001 C. V. RADHAKRISHNAN

TYPESET BY ROMANIAN \TeX © 1994–2001 ADRIAN REZUȘ
PRINTED IN THE NETHERLANDS – MAY 28, 2005



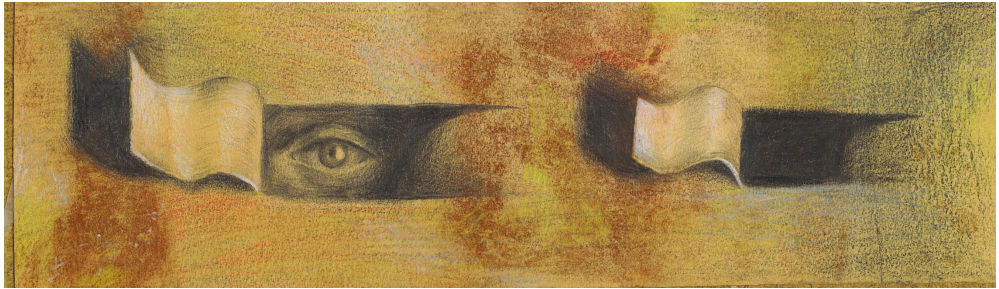
Liana Mânzat

AUCH DANN, WENN WIR LICHT SPAREN
chiar și atunci când facem economie de lumină

aus dem Rumänischen, mit der Mitarbeitung von
Heidrun König

Stuttgart
2005





try (just a little bit harder)

JANIS JOPLIN





einige existenzielle aspekte

wir tragen das leben in uns

(wurde mir gesagt)

wir tragen den tod

in uns

und tragen auch gott

in uns

auch dann, wenn wir licht sparen

und eifrig jeden abend groschen zählen

wir tragen, als gefangene, das eigne gefangensein

in uns

und dann und wann

führen wir uns spazieren um besser zu schlafen

lüften wir dann und wann die innenräume der seele

aus gründen der kreativität

normalerweise versuchen wir zu vergessen

und wir versuchen großzügig zu sein



câteva aspecte existențiale

purtăm
viața
în noi (mi s-a spus)
purtăm moartea
în noi

și-l purtăm pe dumnezeu
în noi
chiar și atunci când facem economie de lumină
și numărăm în fiecare seară arginții
purtăm, prizonieri, propria captivitate
în noi
și din când în când ne scoatem la plimbare
pentru a putea dormi mai bine
aerisim din când în când interioarele sufletești
din cauză de creativitate
în mod curent încercăm să uităm
și încercăm să fim darnici



baby love

(oder das unpathetische ende der suche nach einem *modus vivendi*)

eine luftblase – seltene gelegenheit
hob mich vom straßenrand,

wo ich blau vor frost fast wurzeln geschlagen hatte

ich konnte nicht atmen

beruhigen sie sich meine dame
sagte sie

wir werden uns jetzt mit dem wind zum mond hin bewegen
es ist nacht geworden
leider ist die sonne nicht mehr erreichbar

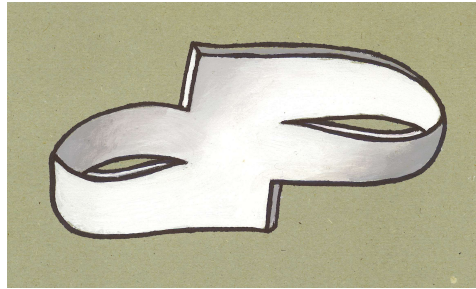
dann lächelte sie mir zu
ihre durchsichtigen zähne waren unglaublich ausgedünnt

ich habe großen durst und reise gern beeilte ich mich hinzuzufügen

ich war sogar dort wo andere nicht hingehen
wo die lebenden seltener sind als die toten

und wie die straßenbahn der hoffnung hier lange schon nicht mehr vorüberfährt





will ich einfach nicht mehr auf sie warten

und auch nicht mehr glauben dass
jeder neue schritt auf der erde ein neuer anfang wäre

blitze zuckten gierig am finstern himmel
es begann schmetterlingsleichen und kranke schmetterlinge zu regnen

beruhigen sie sich meine dame wiederholte die luftblase
ihren schattenleib leicht wiegend
wir werden uns jetzt mit dem wind zum mond hin bewegen
es ist nacht geworden
leider ist die sonne nicht mehr erreichbar



baby love

(sau sfârșitul lipsit de patetism al căutării unui *modus vivendi*)

o bulă de aer – ocazie rară
m-a ridicat de la marginea drumului
unde învinețită aproape prinsesem rădăcini
nu reușeam să respir
liniștiți-vă doamnă mi-a spus
în bătaia vântului ne vom îndrepta acum spre lună
s-a făcut noapte
din păcate soarele nu mai e de ajuns
apoi mi-a zâmbit
dinții ei transparentți erau incredibil de rarefiați
mi-e foarte sete și călătoresc cu plăcere m-am grăbit să spun la rândul meu
am fost chiar și acolo unde alții nu se duc
unde cei în viață sunt mai rari decât morții
iar cum tramvaiul numit speranță nu mai circulă demult pe-aici
pur și simplu nu mai vreau să-l aștept
și nici să mai cred că fiecare nou pas pe pământ ar fi un început
fulgere scăpărau lacom pe cerul întunecat
începuse să plouă cu cadavre de fluturi și cu fluturi bolnavi
liniștiți-vă doamnă repetă bula de aer legănându-și trupul de umbră ușor
ne vom îndrepta acum în bătaia vântului spre lună



s-a făcut noapte
din păcate soarele nu mai e de ajuns



das diskrete licht des sonnenuntergangs mit küste

neugierig
beobachtete ich die vagabunden
die köpfe verloren im hängebauch des himmels

an die brust geheftet
trugen sie all ihre kostbaren lieben
für menschen und dinge:

obenan die neugeborenen –
darunter die alten und die toten lieben

schade um jenen moment und die
erhabene landschaft,
auf meiner bank
fühlte ich mich sehr einsam,
und ich weiß nicht warum mich die kerle rührten
und mir kalt wurde beim anblick
ihrer himmlisch blauen augen
– auch die voller lieben (noch ungeborener lieben
für menschen und dinge)



lumina discretă a apusului cu faleză

curioasă
observam vagabonzii
cu capetele pierdute în burta atârnată a cerului
agățate la piept
își purtau prețioasele toate iubiri
de oameni și lucruri
în primul rând se găseau iubirile noi-născute
în rândul doi
iubirile vechi și iubirile moarte
păcat de acel moment și peisaj de glorie
pe banca mea
mă simțeam foarte singură
nu știi de ce mi se făcuse milă de acei vagabonzi
și mi se făcuse frig
la vederea ochilor lor albaștri
cerești
plini și ei de iubiri
(nenăscute
de oameni și lucruri)



der geschmack des regens

gewaltsames schweigen
mahnt mich zum wachen
es ist die zeit eigner gesetzgebung
ich bin mein eigener herr

die prunkvollen hofnarren sind alle entlassen
bei mir blieb – dauerhaft eingekerkert
allein der bankrotte hofnarr der einsamkeit
die jahreszeit in seinen ausdrucksvoll braven augen
scheint gar
der sommer

du siehst mich an als sähest du die wüste
schelte ich ihn verärgert
hast dich wie ein bräutigam zurechtgemacht
und darüber das exil vergessen
wie ich sehe drängt's dich
mich wieder um den verstand zu bringen

komm
halte mich lieber in den armen





höre dir meine geschichte an
ich schmecke eigenwillig nach regen
du hast keine wahl

das schweigen (heute gewaltsam)

hält sich zu mir



gustul ploii

violentă tăcerea mă îndeamnă la veghe
e timpul în care singură-mi tocnesc legea
și-mi sunt singur stăpîn
bufonii pompoși au fost concediați
a mai rămas la mine – de pripas
bufonul falit al singurătății
– anotimpul din ochii lui expresivi și cumiți
pare să fie
chiar vara
mă privești ca și cum ai privi deșertul
mă răstesc enervată la el
te-ai înțolit ca un mire și-ai uitat de exil
după cum văd
te trage așa ca să mă scoți iar din minți
hai
vino mai bine să mă ții în brațe
ascultă povestea mea
am gustul orgolios al ploii – nu ai de ales
tăcerea (azi violentă)
e de partea mea



iuliana

auf den straßen der anderen stadtseite,
hatten wir uns in der scheinbar fügsamen nacht verloren

dort,
wie auch hier,
atmet jeder allein, nur für sich
und schwarze vögel berauben die nachtlager
plötzlich,
an einer kreuzung wurde die lage unsicher,
wir bekamen angst
und in erwartung eines wunders
kamen wir ins gespräch mit fremden
später,

während wir hartnäckig versuchten wach zu bleiben
bauten wir mit den händen
eine kapelle
und summten leise
einen alten schlager – »erklär mir
die liebe«




iulianei

ne pierduserăm în noaptea aparent docilă
pe străzile din cealaltă parte a oraşului
acolo ca aici
fiecare respiră singur
doar pentru el
şi păsări negre prădează culcuşurile
la un moment dat într-o intersecţie
situaţia devenise nesigură
ni se făcuse frică
şi în aşteptarea întâmplării unei minuni
intraserăm în vorbă cu străini
încercând mai târziu cu tot dinadinsul
să rămânem treji
am construit din mâini un paraclis
fredonând în surdină
un şlagăr mai vechi – „explică-mi
iubirea“



nachts spricht man auch deine sprache



nachdem auf der straße auch die letzten
geräusche der schritte ersterben,
in babylon,
spricht auch das schweigen,
seine sprache,
schwerfällig,
nicht auszuhalten,
morphologie und syntax

herabstürzender felsen

ohrenbetäubende prozession der worte
lichtferne abgründe
die stadt beherrschend
und du?!

versteinert horchst du – verzaubert
und vergißt die zeit,
die suche nach dem glück
die welt in ihrem wahnsinn
auch gott,
einsamkeit und menge
ferne und nächsten



noaptea se vorbește și pe limba ta

după ce s-au stins pe străzi
zgomotele ultimilor pași,
în babilon
vorbește și ea, tăcerea,
pe limba ei,
greoaie,
insuportabilă,
cu morfologie și sintaxă
de bolovani în cascadă

o procesiune asurzitoare de cuvinte
hăuri ce n-au văzut lumina
stăpânesc orașul
iar tu?!

încremenit asculți vrăjit
și ai uitat de timp,
de căutarea fericirii
de lumea nebună,
de dumnezeu,
de singurătate și de mulțime
de depărtare și de aproape



supernova

ich erinnere mich an trauer,
an einen friedhof falscher worte,
ungeblickter blicke, abgeschiedensein

und kaltes rauschen schräger, erloschner blicke,

in heimlichen blicken sich verlierender seelen

am distelverwachsenen ort namens nirgendwo
nehme ich abschied

von der alchimie vieler herrlicher taten und dinge,
die durch weiß nicht welches kosmische geheimnis
unnütz geworden sind

es war nicht schlecht, ist nicht gut
ich hatte alles mit großzügigkeit bezahlt
(und mit dem vorhandenen),
zum überbordwerfen war nichts übrig

alsdann,
ab nun,
bedecke ich (trotz lichtunkenntnis)



meine augen nicht mehr
bei vergehen und werden von planeten
licht
bin ich





supernova

îmi aduc aminte de tristețe
de-un cimitir de cuvinte greșite
priviri neprivite, izolare
și foșnet rece de priviri strâmbе, stinse
de suflete pierdute în priviri secrete
din locul încălцит de scaieți numit nicăieri
îmi iau rămas bun
de la alchimia atâtor fapte și lucruri sublime
devenite prin nu știu ce cosmic mister
de prisos
nu era rău, nu e bine
plătisem totul cu generozitate
(și cu ce îmi stătea la îndemână)
iar de-aruncat peste bord nu rămăsese nimic
și-așa, de-acum (deși nu știu lumină)
nu-mi mai acopăr ochii
la capăt și la-nceput de planete
lumină sunt eu



kurze vision des paradiseses

gabriel (der erengel) hatte eine feder verloren

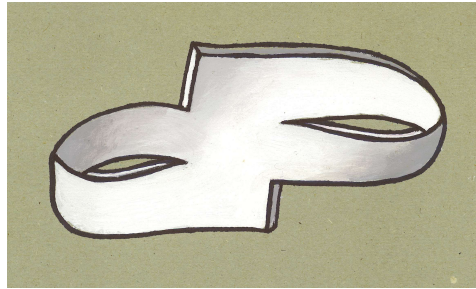
während ich sie gemächlich betrachtete,
setzte ich mich ins gras
(der himmel war blau) und sagte mir:
wie wär's wenn ich nicht mehr
mit den immer gleichen langweiligen
und ungeahnt langwierigen manövern
den auf mich zutreibenden eisbergen ausweiche
sondern trauerspurgleich
auch ich gehorsam fließe
im breiten flussbett des »*comme il faut*«
oder wie es sich gehört
mich einfach aufs delta zubewege
und ins meer einfließe

natürlich hatte ich damals noch kein anzeichen
vom niedergang unseres lebens
und unserer gemeinsamen liebe wahrgenommen
da ich übrigens auch
mit dem tragischen sachverhalt des illusionsverlustes
außerordentlich beschäftigt war



scurtă viziune a paradisului

gavrilă (arhanghelul) pierduse o pană
contemplând-o agale
m-am așezat pe iarbă
(cerul era senin) și mi-am zis:
ce-ar fi să nu mai ocolesc
cu mereu aceleași manevre plictisitoare
și nebănuit de lungi
ghețarii care se îndreaptă spre mine
ci ca o undă – fir de tristețe
să curg și eu ascultătoare în albia largă
a lui „*comme il faut*“ sau cum se cuvine
să mă îndrept pur și simplu spre deltă
și să mă vărs în mare
evident, pe-atunci
nu luasem încă la cunoștiință
nici un semn prevestitor
al declinului vieții
și dragostei noastre comune
fiind de altfel din cale-afară de preocupată
și de faptul tragic al pierderii iluziilor



illusorische welt die welt der liebe

seit ich mich kenne
sehe ich der wirklichkeit ins gesicht
und wenn's der herr gibt
erbeute ich mit meinen blicken

die beute des heutigen tages:
– eingebilder fratz mit schulranzen,
an der kreuzung wartend
– worte, in roten lettern gedruckt
auf einem buchdeckel – »*dog's life*,
vida de cão«



lume iluzorie lumea iubirii

de când mă știu
privesc realitatea în față
și cum dă domnul
hoțesc cu privirea
(pe apucate,
pe de-a-ntregul
chiar pe de-a dreptul).

prada din tolba zilei de azi:
– mirare țâfnoasă de puști cu ghiozdan
așteptând în intersecție
să treacă strada
– cuvinte imprimare cu litere roșii
pe o copertă – „*dog's life*,
vida de căo“



der weg zum meer

jeden morgen kleide ich in kashmir
des nachts erloschne traurigkeiten
um sie danach als freiwild

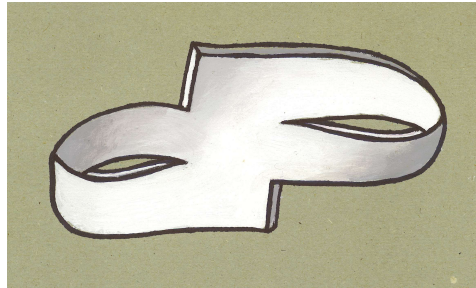
manch einem eitlen traum zu überlassen,
der einsamkeit entfacht
höflich und abwesend

flicke ich risse am zeitgewebe,

wenn's hinkommt kämpfe ich
mit der totalitären, alles einebnenden
verbrauchs-ideologie

fliegenden atems
wird wer, wenn nicht ich
abwenden gegen mittag
das untergehen im schnöden
zurzeit unpopulären nihilismus

so dass... abends erst,
erschöpft vom endlosen felderhüpfen



(nichtakzeptierten mißerfolgs)
ich leise meine schritte hinschleppe
auf dem weg zum meer
ach, liebe
geschützt und sturmbrodelnd
du lachst,

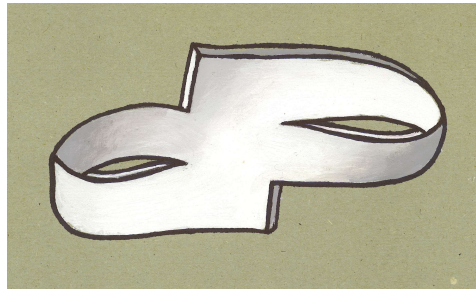
hörst nicht was ich sage,

sieh,
die möven schrecken hoch
vor uns und unseren
kashmirgekleideten traurigkeiten

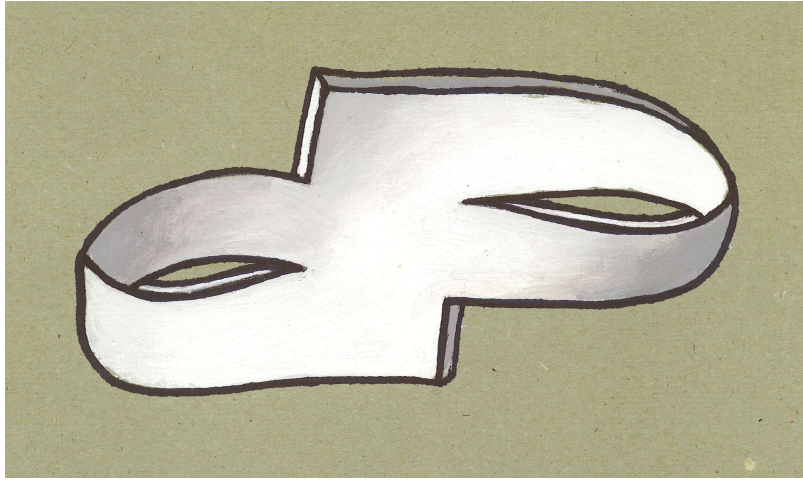


drumul spre mare

în fiecare dimineață îmbrac în cașmir
tristeți stinse peste noapte
ca să le las pradă apoi,
câte unui vis orgolios,
ațâțător de singurătate
politicoasă și absentă cârlesc fisuri
în țesătura timpului,
pe apucate mă mai și lupt din când în când
cu ideologia totalitară
și nivelatoare a consumului
cu respirația tăiată,
cine, dacă nu eu,
să prevină spre prânz,
încercarea în nihilismul zevzec,
aflat momentan în dizgrație
și tot așa... seara abia,
epuizată de acest șotron fără sfârșit
(al neacceptării eșecului),
ajung să îmi târâi agale pașii
pe drumul
care duce spre mare



ah,
iubire râzi
ferit și fremătând a furtună
și nu ascuți ce spun,
uite, s-au speriat pescărușii de noi
și ale noastre tristeți
îmbrăcate-n cașmir



ENDE



*für die geduldige Unterstützung bei der Übersetzung
bin ich
Frau HEIDRUN KÖNIG
verpflichtet*

L. M.



kolophon

TEXT: die autorin

LIANA MÂNZAT geb. 1959 in Hermannstadt / Sibiu (Rumänien)

Studien: Architektur (Inst. „Ion Mincu“, Bukarest)

lebt in Stuttgart

TEXT: die übersetzerin

HEIDRUN KÖNIG geb. 1960 in Făgăraș (Rumänien)

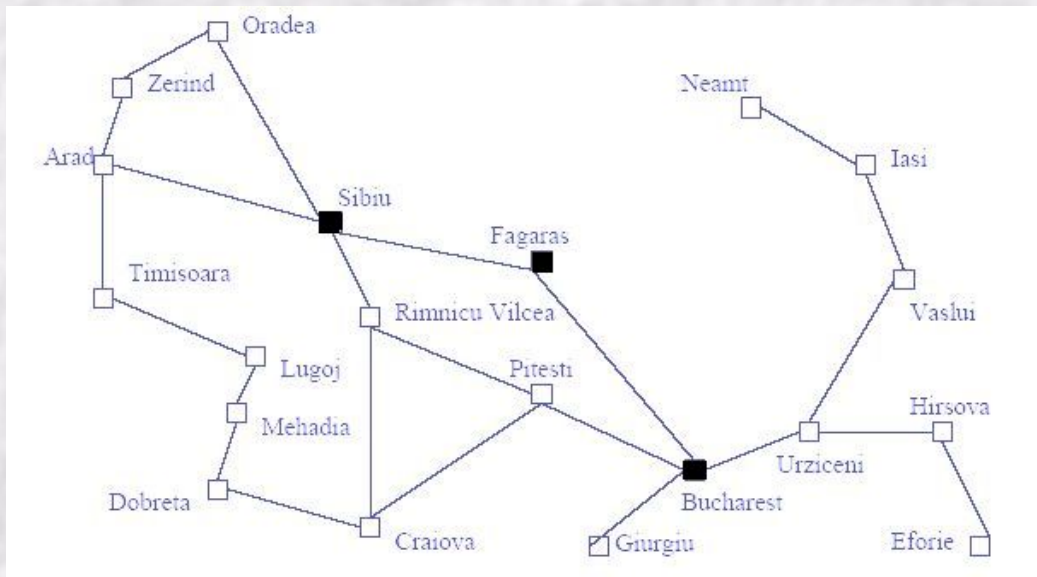
Studien: Architektur (Inst. „Ion Mincu“, Bukarest)

lebt in Greifswald

GRAPHIK

CHRIS BALTHES

Brukenthal-Museum (Hermannstadt / Sibiu / Nagyszeben, Rumänien)





Inhalt – Cuprins

einige existenzielle aspekte – câteva aspecte existențiale	7
einige existenzielle aspekte	7
câteva aspecte existențiale	8
baby love	9
baby love (oder das unpathetische ende der suche nach einem <i>modus vivendi</i>)	9
baby love (sau sfârșitul lipsit de patetism al căutării unui <i>modus vivendi</i>)	11
das diskrete licht des sonnenuntergangs mit küste – lumina discretă a apusului cu faleză	13
das diskrete licht des sonnenuntergangs mit küste	13
lumina discretă a apusului cu faleză	14
der geschmack des regens – gustul ploii	15
der geschmack des regens	15
gustul ploii	17
iuliana – iulianeii	18
iuliana	18
iulianeii	19
nachts spricht man auch deine sprache – noaptea se vorbește și pe limba ta	20
nachts spricht man auch deine sprache	20
noaptea se vorbește și pe limba ta	21



supernova	22
supernova	22
supernova	24
kurze vision des paradiseses – scurtă viziune a paradisului	25
kurze vision des paradiseses	25
scurtă viziune a paradisului	26
illusorische welt die welt der liebe – lume iluzorie lumea iubirii	27
illusorische welt die welt der liebe	27
lume iluzorie lumea iubirii	28
der weg zum meer – drumul spre mare	29
der weg zum meer	29
drumul spre mare	31
<i>kolophon</i>	35